

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Évesre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évesre 4 frt v. 8 korona. Félévesre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon száma: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon száma: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Tengeri kigyó.

Tagadhatlan tény, hogy minden olyan dologra, amely hosszasan huzódik, joggal rá lehet illeszteni a tengeri kigyó elnevezését.

Ezen ugy nevezhető dolgok közé tartozik egyebek közt a kolozsvári nemzeti színház államosításának az ügye is.

Évek óta mind kisért és fujdogál az államosítás szele, a nélkül, hogy még ma is tudná valaki ennek a nemzeti kultur-intézménynek a sorsát és tisztában lehetne a magas kormány erre vonatkozó szándékával.

Legutóbb a kolozsvári színészet 100 éves évfordulati ünnepségét rendező nagy bizottság alaposan megokolt memorandumot terjesztett a kormány elé, melyben a színháznak állami kezelésbe vétele, mint elődázhatlan kulturális szükséglet lön feltüntetve.

Mikor ezt a memorandumot a belügyminiszter ó kegyelmessége átvette, olyasféle nyilatkozatot tett, hogy a kormány maga is belátja a rendszer változás szükségét és rajta is lesz, hogy ez a szükséglet kielégíthetőség.

A kormány részéről tett ama kijelentés azt a hitelt ébresztette az emberekben, hogy már az 1894-re elkészített költségvetési törvényjavaslatban már gondoskodás történik az állami kezeléssel felmerülő költségek fedezetéről is.

A költségvetésbe azonban a kormány ezt a fedezeti tételet még akkor nem vette fel, s az ügy legalább a közvélemény előtt — ma is abban a stádiumban áll, a melyben volt.

Közbejött később az, hogy Ditrói Mórnak, a jelenlegi vállalkozó igazgatónak lejárt a szerződése és ő a jelen év márczius havában folyamodást adott be a szerződésnek további három évre leendő meghosszabbítása iránt.

A belügyi kormány a Ditrói folyamodása következtében ugyancsak az évi márczius hó 9-én kelt s az inténdáshoz intézett leiratában utóbbit arra utasítja, hogy Ditrói Mór szerződését csak is egy évre, vagy is 1895. évi szeptember hó 1-ső napjáig terjedőleg újítsa meg.

Ezen utasítás alapján az inténdás Ditróival tényleg csak egy évre vagyis 1895 szeptember 1-ig terjedő határidővel kötött szerződést.

Ugyancsak ezen leiratában a bel-

ügyminiszter mellesleg felemlíti, hogy a színháznak állami kezelésbe vétele esetére a Ditrói Mór részére kikötött további kedvezmény csak is egy további évre biztosítandó.

Ezen tények egybevetéséből azt kell következtetnünk, hogy illetékes helyen, még is csak el van határozva a színház államosítása, habár csak elvileg is.

Most csak az a kérdés, hogy mely időpontra van kitűzve az államkezelés rendszerének gyakorlati megvalósítása.

Mi azon tényből, hogy Ditróival csak is 1895. szept. 1-ig kötöttett meg a szerződés, azt következtetjük, hogy a kormány csak azon időig akarja fenntartani a vállalkozói rendszert.

Ámde ha komolyan el van határozva a kormány, hogy még a jövő év szeptember elsőjére beállítja az állami kezelést, akkor már az 1895-ik évre készíthető költségvetésbe fel kell vennie, a szükséges fedezeti tételet. Illetőleg már a költségvetési törvénykeretében kell arról gondoskodnia, hogy a megfelelő fedezet felett rendelkezessék.

Ugy tudjuk, hogy a költségvetési tervezeten épen most dolgoznak a miniszteriumban, tehát épen most volna ideje, hogy valamelyik illetékes tényező akár a színház intendánsa, akár pedig Kolozsvár városának valamelyik országgyűlési képviselője kérdést intézzen a belügyminiszterhez, hogy az állami kezeléssel járó költségekre szükséges fedezetről már az 1895 évre készülő törvényjavaslatban akar e gondoskodni.

E tekintetben elsősorban Hegedűs Sándor és Sigmund Dezső orsz. képviselőknél áll kötelességükben ideje korán figyelmessé tenni a belügyi kormányt a kolozsvári színház kilitásba helyezett államosítása ügyére, s ki eszközölni, hogy a költségvetési tervezetbe a fedezet felvételéssék.

Argumentálni az államosítás szükségése és a kérdés megoldásának halasztatlansága mellett azt hisszük teljesen felesleges dolog, azok után, melyek ez ügyben már eddig úgy a sajtóban, valamint más illetékes körök részéről történtek.

A belügyi kormánynak nincs szükségése arra, hogy a kérdés rendezésénél újabb és nyomósabb érveket és motívumokat keressen.

A kérdés már rég meg van érve a rendezésre.

A szükségesség kérdése is immár meghaladott dologgá vált.

Csak éppen akarat és gyors elhatározás kell hozzá, hogy ez a tengeri kigyó is valahára letűnjék a napi rendről és ez uton valósággá váljék az ügy iránt érdeklődő nagy közönségnek egy régi vágya és kielégítést nyerjen egy rég érzett nemzeti szükséglet.

Politikai hírek.

Politikai nyilatkozatok. A szeptemberi hadgyakorlatok alkalmával politikai nyilatkozatokat várnak a király ajkairól. Mint a „M. H.” értesül ezeket a nyilatkozatokat hiába várják — a korona ez alkalmat nem fogja s nem akarja megragadni arra, hogy a monarkia vagy az ország politikai helyzete, vagy politikai dolgai felől nyilatkozzék. A mit mi a magunk részéről csak helyeselhetünk — különösen a közel múltban a gyakorlatok alkalmával mondott nyilatkozatokra gondolva, a melyek megfelelően a harezias alkalomnak, melyben világá szálltak, a béke s a nyugalom helyett, a mit cseleztak, keserűséget s nyugtalanságot keltettek. Az úgy is a monarkia külügyi helyzetéről való nyilatkozatokra a delegációk közel lévő megnyitása ad alkalmat eleget — míg a magyar politika helyzetét s ügyeit az országgyűlés küszöbön álló összehűlése amugy is meg fogja világítani.

Udvarhelymegye főispánja. Már elmúlt egy éve, hogy Török Albert udvarhelymegyei főispán ez állásáról lemondott. Jól értesült körökben már régóta tudni vélték, hogy Török Albert utódjául, Mikó Árpád orsz. képviselő volt kiszemelve, a kinek a kinevezésével azonban máig vártak, mert előbb a Lloyd-épületbeli klubban meg kellett állapodni, hogy a gyergyó-szent-miklósi mandátumra ki legyen a szabadelvi kandidátus. Ugy látszik megtalálták immár a hivatottat, a kinek a rendeltetése, hogy Mikó Árpád főispáni rátermettsége révén választottá legyen, mert a hivatalos lap mai közlése szerint a király, Mikó Árpádot Udvarhely-vármegye főispánjává csakugyan kinevezte.

A demografiai és közegészségügyi kongresszus.

Budapest, szept. 6.

A nyolczadik nemzetközi közegészségügyi és demografiai kongresszus ötödnapján ma is szakülésekkel tölt el a nap legnagyobb

része. A higieniai osztályon tizennyolcz, a demografiai osztályon pedig négy szekezió tartott ülést.

Egy-két szekezió már be is fejezte a mai nappal működését, a bejelentett előadásoknak a nagyobb fele azonban még hátra van.

A kongresszusról szóló mai értesüléseink ezek:

Közegészségügyi előadások.

A kongresszus higieniai osztályán ma tizenhárom ülés volt. A tanácskozás tárgyai között voltak a többek között a kolera, az ipari munkások egészségügye, a házi szemét elégetése, ezzel kapcsolatban a halottégetés stb.

A kolera.

Az első, második és harmadik szakosztály ma délelőtt együttes ülést tartott dr. Korányi Frigyes tanár elnöklete alatt. Az ülésen jelen volt Hieronymi Károly belügyminiszter is.

Elsőnek Gruber bécsi professzor a kolera bakteriológiájáról tartott felolvasást. Referált azokról a tapasztalatokról, a melyeket részben ő, részben mások a kolera bakteriologiai diagnózisának felállításánál tettek. Ezekből a tapasztalatokból következteti, hogy sem a mesterséges tenyésztő anyagokon észlelhető változások, sem az állatkiismeretek nem elegendők rá, hogy velük biztosan megállapíthassuk a kolera diagnózisát, a mint azt a Koch-féle iskola követői teszik. Különösen fontosnak mondja Pfeiffer legutóbbi felfedezéseit és azt kívánja, hogy a különböző helyeken a kolera-vibriókat hasonlításák össze, mert valószínűnek tartja, hogy a Koch-féle batziluson kívül van még más kolerabacillus is.

Dr. Pertik Ottó tanár lépett ezután a felolvasó asztalhoz, hogy megtartsa Megfigyelések a kolera-vibrióról című előadását, a melyben kiemeli, hogy a halálos esetek hatvan százalékába talált csak komabacillust. Ellenben teljesen egészséges és magukat jól érző katonáknál talált kolerabacillus-kultúrát. Fotogramokat mutatott be, a melyekből kitűnik, hogy milyen változó a kolera-vibriónak spórái nincsenek, de tapasztalatai alapján állítja, hogy a fejlődése még most sem eléggé ismeretes.

Utána Metschnikov U., a párisi Pasteur-intézet főnöke mondotta el a kolera-vibriókra vonatkozó felfedezést és erősen megcáfolta Kochnak tanát. Roppant fontos az ő nyilatkozata arról, hogy vizsgálódásai szerint az állatokra is kiterjedhet a koleravész.

Elsner és Da Sylva (Portugália) felszólalásai után a tropikus osztály részéről Gordon, Herbert és Maunamare az indiai kolera nézve tettek előterjesztést, Clemon pedig

a kolerának a víz általi terjesztéséről tett érdekes kijelentéseket.

Az értekezőknek Korányi mondott köszönetet.

Az ipari munkások egészségügye.

A negyedik osztályban az első előadást Jehle R. (Bécs) császári tanácsos tartotta a gyári munkások betegségeiről. Előrebocsátja, hogy minden gyári foglalkozás kissé nagyobb porral jár, a mi a munkások egészségére károsan hat. Az ércmunkás 35 százaléka a légzőszervek hurutjában 25 százaléka pedig tuberkulózisban betegszik meg. Bemutatja a különféle porpreparátumokat erősen nagyítva. Legveszedelmesebbek közül való a bronzpor, mely igen kemény és hegyes részecskéket tartalmaz, miért is nehéz azt kiköhögni.

Az ólompor nem annyira a légző, mint inkább az emésztőszervek megbetegedését okozza (ólom mérgezés). A kövekből származott porok, melyek közt a gránitpor a legártalmasabb, a harmadik helyen állnak e sorban s utánuk a szaru- és csontnemű anyagok, melynek az elefantcsont-szarak, gyöngyház stb. s végül a fapor következik. Az utóbbiak közt a fapor a legveszedelmesebb. Ötödik a különféle állati anyagok, melyek közt leginkább ártalmasok a lőszorból textil-ipar) készületek.

Dr. Léwy E. a nyomdászok, papirgyári munkások, tükörkészítők, gyufagyári munkások és a denaturált spiritusz élvézete által előidéztet betegségeket ismertetve.

Geliyeen a dohánygyári munkások betegségeiről értekezett.

Dr. Tóth Selmeczbányáról pedig a Cachexia montanáról tartott felolvasást.

A hus.

A hetedik és tizenhetedik osztály együttes ülésén Csokor J. (Bécs) tárgyalta a husvizsgáló állomások szervezésének ügyét. Azt javasolja, hogy a tudomány az ágát a helytelen és szűklőkörű „husvizsgálat” helyett „az emberiség állati táplálékainak higienijára” névvel nevezzék s hogy a vizsgálatot csakis állatorvosi diplomával bírók teljesíthessék. A különböző államok ez iránti rendeleteit egy-egyesíteni kell és törvénynyé kell tenni s különös figyelmet kell fordítani a mikroszkopikus vizsgálatokra

Fein Dávid röviden összefoglalva a következő javaslatot terjeszti elő:

1. Közvágóhídi kényszer. 2. Általános vizsgálati kényszer. 3. Szakértő csak állatorvos lehet. 4. Idegen helyről hozott hus újra vizsgálandó. 5. Szabadszékek állítandók fel. 6. Állati hulladékok megsemmisítendő. 7. A huslításnál statisztika vezetendő.

Cacheur Emil (Páris) a szegényebb

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Szeptember 7.

A csókról.

Azokról a csókokról, melyeket szerelmesek váltanak egymással, eleget zengenek s hadd zengjenek a költők. Voltaképen az igazi csókról nem is lehet másképp, mint versben beszélni, — sőt talán még a vers sem elég méltó a csók kifejezésére. Nincs az a csatánó rim, mely fogalmat nyújthatna egy isteni csókról s nincs az a édesen egybeolvadó veisszak, mely összeforró ajkakra l fogalmat nyújthatna.

Ámde van a csóknak egy neme, melyről méltóan csak prózában lehet beszélni. Vannak csókok, melyeket csak azért adnak egymásnak az emberek, mert mások látják.

Az igazi csókot az jellemzi, hogy nem szereti, ha valami harmadik személy szemügyre veszi, a hamis csóknak meg ismertető sajátossága az, hogy csakis mások jelenlétében nyilatkozik meg. Az igazi csók önmagáért létezik, a hamis csók mások kedvéért.

Hamis csók például:

A szinpad csók.

A fiatal szinpad csók, ki éppen a csatából tér haza — a szinműirő utasítása szerint — forró csókot kell nyomnia agg nagyanyja, ajkaira. Az agg nagyanyját a szinműirő legeszenyább vénasszonya adja. Ilyenkor ki kívánhatná azt a fiatal hősszellemestől hogy a színház törvényei által nygtan tiltott csókot egész szenvédellyel

nyomja a vén hárpia ajkaira. Az ily csók tehát csak képzelti csók-fogalom, minden realitás nélkül.

S hiában gukkerez minden gigerli színházlátogató s földszinti bérő, midőn a hősszerelmes a szerelmes színésznőt csókolja meg. A legkíváncsiabb szem sem láthat egyebet türes formáságnál. Ajk nem csüg ajkon, két égő vágy nem tapad egymáshoz elválaszthatlanul.

A hol szinpad van, ott mindenütt láthatni hamis csókot. Mint, hogy pedig az élet egy nagy szinpad, a hol nyilvános személyiségeknek szerepet kell eljátszaniok, mindenhamis csók a nyilvánosság előtt csattan el. Ilyen hamis csók:

A kortes-csók.

A választó polgárok szeláttára az érdemes jelölt elragadtatásának tartozik kifejezést adni: S midőn a főkortes e szavai után: „keblünkre ölelünk, óh drága vezérünk”, a közönség „egetrázó éljenzésekbe” tör ki (a szegény közönségnek egyetlen feladata eget rázni éljenzésével) a jelölt meghatalatlan kénytelen a kortes zsiros bajszához csókkal tapadni. (A tapadása szó-szoros értelmében veendő.) Az ily csókok után a jelölt rendesen egy félóraig öblögeti száját és egy új fog kefért ront el.

A nyilvános csókok közt különös figyelmet érdemel a:

Fejedelmi csók.

Alkalmunk volt több ily nevezetes csókot látnunk. Így többek közt szemléltettük, Milán király már elválni készült Natália ki-

rállytól s a budapesti indóházban utoljára találkoztak. A világ előtt akkor még férj és feleség jó barátok voltak s a hiú hites társak kénytelenek voltak egymást nyilvánosan megcsókolni. Oh, megható jelenet! Egy férfi, ki gyűlöl egy nőt, — s egy nő, ki gyűlöl egy férfit s kik még is a jelenlévő nézők kedvéért csókolódnak! S még azt mondják az emberek, hogy a királyok irigylendők és szabadok, — holott ötven ember és néhány riporter kedvéért ellenkezőjét cselekszik annak, a mit tenni szeretnének.

Épen oldald álltunk és láttuk, hogy a király és királyné ajkai nem is értek egymáshoz. Csak markirozták a csókot. A két arc egy pillanattal egymás közelébe ért, az ajkak látszólag mozdultak; — de hol a csók? A csók — ha szabad ktlön léttel bírónak mondani — elmenekült valami magányos lugasba, hol két szerelmes szív boldogan ölelkezve csügg egymáson.

Az uralkodói csók még szomorubb a kortes-csóknál. Mert a jelölt esetleg még rokonszenvez kortesével — mig fejedelmi csókot igen gyakraa két oly személyiség vált egymással, ki egymást halálosan gyűlöl s ki még ma csókolózik, holnap meg esetleg nyílt harcban áll egymással.

Jellemzi a fejedelmi csókot az is, hogy különbözőképen „csattan” el. Egy császár például egészen másképp csókol meg egy herceget, másképp egy királyt, másképp egy császárt. Az érzelmek hőfoka tehát a rang magasságától függ.

A mi a fejedelmi csókot legszomorubbá teszi, az a körülmény, hogy még ha két egy-

mást valóban szerető fejedelmi személyiség is találkozik egymással, még akkor sem lehet igazi. Egy császár például az indóházban viszont látja nejét, a kit igazán szeret. Hévvél forró szeretettel akarná megcsókolni, hosszasan ajkán akarna csüngni, szenvédellyel magához akarna ölelni, de nem lehet. Mert ott áll a közönség, ott áll az egész világ s még az igazi csóknak is hamis csókká kell változnia.

Azért az igazi csók mindig kertüli, gyűlöli a nyilvánosságot s elrejtőzik oda, hol Istenen kívül senki sem látja.

Egy rettenetes család.

— Angol regény. —

A MOCSÁRON LÉVŐ HÁZ SZERZŐJÉTŐL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

XXIII.

(Folytatás.)

(56)

A szokás hatalmának engedve a legény Lady Konstanciahoz vitte a sürgönyt, midőn a gazdája hangja annyira megijesztette a szegény tatárt, a szokatlan parancsoló kifejezése által, hogy a táczát szinte elejtette.

— A sürgöny hozzám van címelve ugy-e?

— Igen Sir — dadogta a legény.

— Ugy hát hozza ide.

Fitzjocelyn ur átvette a sürgönyt és elolvasta.

Mihelyt a legény kiment a szobából, nevetett.

Mint midőn egy erős férfi egy váratlan oldalról reá mért csapás alatt tántorog

Lady Konstancia olyan bódult volt e meglepetéstől. Egy rövid pillanatra majdnem szeliddé tette.

— Harriettől jött? — Hol van? — Biztos helyen? — kérdé.

Fitzjocelyn ur ismét nevetett.

— Attól félek édesem, hogy te azt fogod mondani, hogy nem válaszolt a férje, amint a telegrámot átdáta.

A telegrámban, melyet a Fitzjocelyn ur nővére küldött ez volt —

„Harriet nálam van. És itt fog maradni mig St. Rhadegund Tom megcsúszik vele.”

— Soha, soha, soha! — kiáltá Lady Konstancia, hysztériába esve a diványon, mig Alfréd örömtől sugárzott.

— Édesem, azt hiszem, hogy idővel megbarátkozol ezzel a gondolattal, — mondá a férje szeliden. Tulságos szigorúságod által a leányod nevelését egy kissé elhibáztad, és szerencsének tarthatod magadat, hogy azok közül az egyenes jellemű férfias ifjak közül nyersz meg egyet vődnék.

De Lady Konstancia nem fogadta el a vigasztalást; bánatának hangos zokogásban és sóhajtozásban adott kifejezést.

XXIV.

Lady Konstanciától nem lehetett várni, hogy a férje és családja felett évek hosszú során gyakorolt — korlátlan zsarnokoskodása után, szeliden adja meg magát új helyzetébe, melyet kénytelen volt elfogadni. A leánya ellenszegülésének a híre, mely a fia nyílt lázadását oly rögtön követte, egy időre annyira leverte, hogy alig bírt magával; de amint ideje volt jobban meggondolni a dolgokat, azon következtetésre jutott, hogy legalább az oly hirtelen előállott nehézségeknek az egyikéből ki tud bontakozni.

Még mindig meg volt az a reménye:

néposztályok husztáplálékáról szólott, Schwabich Vilmos (Insbruck) pedig a katonaságunk konzervekkel való táplálásáról beszélt. Egy japán tudós dr. Jiro Tsuboi (Tokio) a Tetrodon nevű japán halfajta mérges alkotórészeiről szóló értekezését mutatja be.

Szemét- és halottégetés.

A tizennegyedik osztályban Neyl Tivadar (Berlin) fejtegette, hogy a házi és egyéb hulladéknak megsemmisítésére legjobb az elégetés. Bemutatja az e célra szolgáló s Angliában alkalmazásba vett kályhák rajzait is. Schneider Rikárd (Drezda) bemutatott rajzban egy házi és utczaí szemét megsemmisítésére való kályhát, melyet ő tervezett. Ennek az az előnye, hogy a beletett anyagok akár szárazak, akár nedvesek, szilárd tömeggé válnak. A kökemény anyagot aztán az építés céljaira is föllehet használni.

Felix Gyula (Brüsszel) fejtegette, hogy a fából és fémből készült koporsóknál sokkal elcsértebbek a ütköztől való koporsók, melyek a felbomló testnek sem gázait sem elfolyósodott részeit nem engedni áthatolni.

Dr. Kronfeld Adolf (Bécs) a hullák elégetését szükségesnek és fontosnak tartja mivel szerinte a fertőző házak: tifusz anthrax stb. csirái a rosszul elhelyezett és kezelt temetőben fennmaradnak és az élőkre veszélyesekké válhatnak. A jó temetők általában ritkák. Így Dániában 650 temető közül csak 45 volt kifogástalan. — A hulláégetés tehát egészségi szempontból legkevésbé veszélyes és legolcsóbb módja az eltakarításnak.

Kronfeld A. és M. Brull a hulláégetés általános bevezetését sürgették.

A szakosztály ezt a véleményt egyhangulag elfogadta.

Fürdők, ásványvizek.

A tizenhatodik osztályon Lengyel Béla értekezett a mesterséges ásványvizekről. Felvetette a kérdést, vajjon ezek identikusak-e a természetes ásványvizekkel? Kifejtve azon elveket, melyek szerint az ásványvizek összetételének kiszámítása történik, s kimutatva azt, hogy sok alkatrészt mesterségesen a vízbe sem juttathatunk mivel azok oldhatatlanok, azon konklúzióhoz jut, hogy e vizek nem tekinthetők inditikusoknak, mert minden egyéb körülmény egyenlősége mellett az alkatrészek esetleges tisztatlanságai is megvárják a pontos utánzást. Ezután bemutatta az olasz fürdőket, elmondotta mind egyikről azt, a mit klimatikus vagy hidrológikus szempontból össze tudott gyűjteni.

Sipőcz Lajos, Tauffer, Schweimmer és Preyer hozzászólása után kimondották, hogy a természetes ásványvizek védelme érdekében a mesterséges ásványvizek forgalmának szabályozása nemzetközi megállapodások által kívánatos.

Dr. Treille A. Algier téli klimatikus gyógyhelyeit ismertette heigienikus szempontból.

Demografiai értekezések.

A kongresszus demografiai osztályán négy ülés volt. A demografia története s a gyermekek halandósága voltak a tanácskozásiak legérdekesebb tárgyai.

A demografia története.

A demografiai második osztályban, a mely mai ülését az újvárosi közgyűlési

termében tartotta, délután három órakor Levasseur E. (Páris) a demografiáját ismertette. Kifejtette, hogy a demografia a születések és halálozások, valamint az emberiség szaporodásának előtűntetésére szolgáló tudomány. A statisztika a módszer, a melynek segítségével keletkezett 200 évvel ezelőtt az új tudomány a demografia. A tudós előadó felsorolta aztán a demografiát megalkotott férfiak neveit; ezek közül az egyik legnevezetesebb Halley volt, a ki 1693-ban mutatta be az első halandósági táblázatot a londoni akadémiában s ezzel megalapította a halálozási demografiának. Vázolta utóbb Levasseur a demografia, mint tudomány fejlődését, miközben méltatta a jelenlegi kongresszus működését és a közönség élénzése közben rokonszenyes szavakban fejezte ki elragadtatását ama fényes vendégszeretetért, a melyet a főváros ezúttal is tanusított.

Láng Lajos, mint elnök, köszönetet mondott a hírneves tudósnak a remek előadásért és ő benne üdvözölte a népek élén haladó francia tudományos világot. A gyűlésen résztvevő közönség, a melynek sorában számos előkelő urnó volt, lelkesen megélvezte Levasseurt.

Gyermekek a kongresszuson.

Az Iskolaszökevények gyermektelep-egyesület a kongresszus tagjainak ma délelőtt mutatta be azokat a vagyontalan fővárosi gyermekeket, a kiket az egyesület vidéki nyaralás jótéteményében részesített.

A megható kis ünnep a Lloyd-épület udvarán kezdődött s a műegyetemen fejeződött be. Az Eötvös-téren gyűltek össze az apróságok, a kiken a friss vidéki levegő jó hatását észre lehetett venni s az egyesület több választmányi tagjának vezetése alatt vonultak a Lloyd-épület tágas udvarára.

Itt egy fiúcska mondott köszönetet azokért a jótéteményekért, a melyekben az egyesület őket részesítette.

A gyermekcsereg ezután katonás rendben a Műegyetem kertjébe ment s itt Sturm Albert hírlapíró társunk mutatta be a kis armádiát az egyesület nevében a kongresszus tagjainak.

Elmondotta, hogy a 80-as években dr. Rózsafi és dr. Fodor pendítették volt meg legelőször hazánkban a gyermekek nyári kitelepítését. 82 és 83-ban 906, majd 600 forint költségen 20—20 gyermek lőn a magánjótékonyok részese, míg 1884-ben nyilvános egyesület alakult, mely eddigéig sorban 21, 52, 64, 85, 110, 200, 212, 380, 544, 647, majd 1894-ben 610 gyermeket küldött nyári üdülésre, az idei (mintegy) 12.000 főnyi költség beszámításával 66.121 forintot költött a kitelepített 2965 gyermek egészségének helyreállítására, mi mellett 34.093 forintnyi alap vagyont is gyűjtött, melyből csak mintegy 7000 frt van letétre értékekben.

Aradon néhány évvel ezelőtt Csiky K. tanító pendítette meg egy telepkegyesület eszméjét, de eddigéig életbe nem lépett. A budapesti egyesület telepeit első ízben Nagymarosra, azonfelül Zebegénybe, Trencsénbe, Selmeczbánya melletti Miksa-Aknára, Széklánára (jelenleg Hegybánya), Pomázra, Tata-tóvárosba, Kőrmöcsbányára s Turára (Budapest mellett) küldte. Hegybányán állandó te-

lep házul az egyet a kincstől bérelt épület alakított át és szerelt fel 100 gyermek számára, melyet háború esetére a Vöröskereszt-egyletnek ajánl fel kórházzal. Az idén először történt, hogy fővárosi családunk közül özv. gróf Károlyi Alajosné saját költségén tartott el Tótmegyeren két lánykát.

A gyermekek élelmiszerét eleintén 15 forintnyi havi átlagösszegért egy telepvezető tanító eszközölte, a mikor hetekint 4 napon kaptak a gyermekek húst délbén, 3-szor téstát, este csak főmelegített főzeléket. A 3-ik évtől naponta 50 krt fizetett az egyet minden gyermekért s mindennap húst adott ezért a gyermekeknek, este pedig hetekint kétszer húst. Csak 1892-ben hozta be az egyesület az önkészlet rendszert, úgy hogy a központból szállítja a végrehajtó-bizottság az élelmi cikkek legnagyobb részét, úgy hogy egy-egy gyermek 32—47 krba, középszámmal 38-88 krba kerül naponta, 1893-ban pedig 33-5—41-9, középben 37-4 krba.

A kongresszus megjelent tagjai nagy érdeklődéssel foglalkoztak a gyermekek egészségétől duzzadó kicsinyek piros arcán és Sturm Albert beszédére dr. Rausching, a bécsi egyetem magántanára válaszolt s beszédében örömet fejezte ki a fölött, hogy a kongresszus tagjainak alkalmat adott egy ily szép és humánus egyesület működésével megismerkedhetni.

A gyermekeket ezután hazabocsátották.

A demografia története.

A városháza nagytermében délután 3 órakor nagy és előkelő közönség gyűlt egybe, hogy Levasseur E., a híres párisi tudós felolvasását hallgassa meg.

Láng Lajos üdvözölve a megjelenteket köszönetet mondott Levasseurnak a kongresszus nevében, hogy nagy érdeklődéssel várt felolvasását nálunk tartja. Levasseur érdekes alak. Borotvált arcú, fürgő és felette élénk mozdulatu öreg ur; ki nagy lelkesedéssel csüng tárgyan és érdekes előadásával le tudja kötni hallgatóságát.

Elmondá, hogy a demografia az emberiség fizikai tulajdonságainak tudománya, de egyzersmind a társadalom tudománya is, a mennyiben a népességtan körében bőven megismerheti az egyes társadalmak viszonyait.

Kevassaur a demografia tudományának fejlődését ismerteti Engeltől Malthusig, majd az egyes kongresszusokban elért eredményeket ismerteti és többek közt elmondja a születési, házassági és halálozási esetek statisztikáját 1869-től 1893-ig.

E szerint volt: ezer emberre a születési arány 38-5) a minimum Franciaország 29-0, a maximum Oroszország 48-0 a házasság arány 8-4) a minimum Itáliában 31-7, a maximum Szerbiában 8-2 a halálozások aránya 28-0) a minimum Norvégiában 17-5, a maximum Kroatian 38-7

Az anyatejről.

Dr. Epstein Alajos tanár előktele alatt először dr. Johanessuk Aurél értekezett az anyatejről. Élénk vita keletkezett a felolvasás után, a melyben Heubner (Berlin), Epstein (Prága) tanárok, Temesvári és Szontagh orvosok vettek részt. Ezután dr. Heubner (Berlin) a tehéntejről, mint a csecsemők táp-

lálékáról tartott előadást, a melyben különösen figyelmeztet arra, hogy csak tisztán fejt, s jól tisztított edényekben tartott tehéntejet szabad a csecsemőknek adni. Dr. Rickert Filöp tanár (Hagenau) minden városban egy államilag felállított és ellenőrzött intézet felállítását követeli, a melyben a csecsemők részére szolgáló tejet termelnek, illetve ellenőrzik a tej minőségét. E tárgy felett is élénk vita folyt. Dr. Havas Adolf is a beteg csecsemők szoptatásáról beszélt. Különösen a luetikus gyermekek szoptatására nézve adott jó tanácsokat.

Merénylet Sztambulov ellen.

Szofia, szept. 5.

A vizsgálóbíró maga elé idézte Sztambulovot, hogy felelősségre vonja a Ferdinánd fejédelmet sértő és rágalmozó nyilatkozatairól, a melyeket a Frankfurter Zeitung tudósítója előtt tett, és a saját lapja. a Szvoboda is közölt.

Sztambulov tudta, hogy a letartóztatás csak úgy fogja kikerülni, ha óvadékat tesz le. Barátainak az mondotta, hogy nyomban megjelenjen a vizsgálóbíró előtt és kérte őket, hogy kísérik el oda.

Kocsiba ült az ügyvédjével. Nyolcz barátja követte s ezek arannyal telt zacskókat vittek magukkal arra az esetre, ha a vizsgálóbíró óvadékat fog követelni. Száz ezer franknál több pénz volt a zacskókban. Ez az összeg valószínűleg a Sztambulov volt, mert azok a barátai, a kik elkísérték, egytől-egyig szegény emberek.

A bíróság épületéhez érkezve, feltűnt Sztambulovnak, hogy ott nagy néptömeg várakozott rájuk. A vizsgálóbíró azonnal beocsátotta Sztambulovot.

A kihallgatás rövid ideig tartott és csak ennyiből állott.

A vizsgálóbíró: Ön mondotta a hírlaptudósítónak az inkriminált nyilatkozatokat?

Sztambulov: Nem tartozom önnek felelni.

Erre vizsgálóbíró harminczötezer frank óvadékat követelt. Az összeget Sztambulov kísérei letették és távozni akartak. A vizsgálóbíró figyelmeztette Sztambulovot, hogy a bíróság előtt a nagy tömeg fenyegető állást foglal és hogy azért harmincz főnyi gyalogos és lovas rendőrt ad melléje.

Alig hogy Sztambulov és kísérei kocsikra ültek, a nép kövekkel kezdett feléjük hajigálni. A kocsi gyorsan elrobogtak, körül fogva a lovasrendőrtől. De azt nem lehetett megakadályozni, hogy néhányan ne férközzenek Sztambulovhoz. Mire a rendőrök ezt észrevették, már többen felugrottak a kocsira és Sztambulovot botokkal ütötték.

Szofia szept. 6.

Sztambulov így beszéli el megtámadtatását:

Kocsin jöttem ügyvéddel a bírótól, amikor az utcán ácsorgó tömeg közül kövek repültek felém. A nép egyre kiáltozott: Dolu! Dolu! (Le vele!) Szóltam a kocsinak, hogy gyorsan hajtson. Abban a pillanatban botokkal sújtottak rám. Jobb karomon súlyosan megsebesültem.

Szofia szept. 9.

Sztambulov elkecseregett hangon táviratot küldött a fejédelmeknek. Lapja, a Szvoboda azt írja, hogy személyes ellenségei nem fognak addig nyugodni, amíg őt a fekete mecsetbe nem juttatják, ahol Karavelov is el volt zárva.

Incognitó.

Tegnap egyik előkelő vendégülbe egy ismeretlen ur szállott. Mikor a vendégkönyvet elibe tették, hogy abba írja bele becses nevét, — látható zavarral de egyzersmind könnyed eleganciával mondá:

— Lássuk csak, hogy is hívják engem?

Erre aztán olvashatatlan betűkkel odairta, hogy Csetatyé Tamás ügyvéd Budapest.

Ezután lement az étterembe és megitt szörnyű mennyiségű fogást. A mig étkezett a pinczerek egész raja állta körül és lesték minden mozdulatát mert.

És ez a mert magyarázza meg ezt az óriási élelkesenységet. Mert a főpinczér azt adta hírlit titokzatosan és elfeledteté arczal, hogy az idegen ur álnevet irt a vendégkönyvbe, és hogy ezt az álnevet olvashatatlan betűkkel írta és hogy incognitóban utazik, a miből világos, hogy legalább is miniszter.

Még valószínűbb lett a feltevés. mikor az idegen az oláh mozgalom vezérferfiái után tudakozódott. Tehát ismerni akarja, az oláh mozgalmat leplezetlenül. Most már bizonyos, hogy miniszter.

De valyon melyik?

Abból, hogy tenger sok fogást evett meg mindenki Szilágyi Dezsőre gondolt. Azonban ez a hit sem tartotta magát sokáig mert többen hallani vélték, hogy az idegen tudakozódott Gajgáz Antal, Akoncz Pista, Issekutz Gyula, és

Szenkovics Márton után. Tehát biztosra vették, hogy Lukács Béla érkezett meg.

Később új fordulatot vett a dolog. Az idegen kérdezte, hogy Zabulik a kolozsi polgármester nem tartózkodik-e jelenleg a város és a kolozsi választók egészségesek-e?

— Hieronymi lesz mondták az emberek.

Az bizonyos, hogy a személyre nézve nem tudtak megállapodásra jutni, de futó tükrök terjedt el a városban, hogy egy miniszter van itt incognitóban.

Ezalatt az idegen körüljárta a várost. A főpinczér, a ki személyesen látta, azt állítja, hogy nagy uri eleganciával lépkedett. A rendőrségnek ki volt adva, hogyha a feleki s más környékben lakó oláhok tömegesen jelennek meg, szabad utat kell adni, mert azok azért jönnek, hogy leplezetlenül tájékozódjanak fel hajukról. Egy nagy ur van a városban, a ki sokat talál érdekükben a miniszternél.

Az oláhoknak tehát nem volt semmi bátorságuk. Sőt egyik bocskort lopott, a rendőrség pedig — mivel leplezetlenül tártá fel, hogy bocsorra van szüksége — kifizette a pótló 20 krt.

Ezalatt az idegen elegánsan lépkedett körül a várost. A rendőrök tisztelegtek, a járőrök titkos mosollyal hajlongtak, mintha mondták volna:

— Ismerjük a szelesteyandorkodást kegyelmes uram!

Az idegen ur bement az óráshoz, a kinek egy szép aranyórát választott ki és mondá:

— Sziveskedjék a számlával a szállodába küldeni. Titkárom kifizeti.

Bement az ékszerészhez is.

— Ugy látszik, az ötvös műipar virágzik ebben a városban, mondá.

— Oh igenis! Szerény tehetségünkkel csak hatunk, hogy mentől virágzóbb legyen, — felelt az ékszerész.

— Nagyon szép! Igen örvendek mondi az idegen.

Igy csak miniszter szólhat suttogta elégedetten az ékszerész és jó mennyiségű ékszer pakolt fel, hogy majd a szállodában kifizesse.

A szállodában a személyzet csupa frankban járt körül. Az idegen így szólott:

— A szálloda ügyét szívesen viselem és gondoskodni fogok jövőjéről.

A főpinczér elégedetten dörzsölte a kezét. Így csak egy miniszter szólhat.

A többféle fogású vacsoránál csak egy durrogott a pezsgős palackok. Az idegen kiskamárkos lett és elázott. Szobájába kísértette magát és így szólott.

Réggel mindent fizetek.

Nem is háborgatta senki. Hadd aludja ki magát a kegyelmes ur.

Ma azonban csak nem akart felkelni a rejtélyes idegen. A miniszterek sokáig aludtak. Délben sem kelt fel. Kíváncsi lett hát a személyzet és nem sokára kitűnt, hogy az incognitóba érkezett ur, incognitó utazott tovább.

Vajh ki ő és merre van hazája?

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 7.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt hétfőn (szept. 10-én) jelenik meg.

— **Uj kamarás.** Ő felsége széplakibáró Petrichevich Horváth Kálmán földbírókosnak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Szász üdvözlés az E. K. E. közgyűléséhez.** Sok tekintetben igen fontos és érdekes az az üdvözlő levél, melyet Rómer Gyula a szász Kárpát-egyesület brassói osztályának elnöke intézett Feilitzsch Arthur báróhoz, mint az E. K. E. társelnökéhez. A levélből láthatólag a testvér-egyesület teljes egyhangúlag az elnököt szolgálja; meg az E. K. E. kitűnik abból az is hogy a szászok között a tulzó szász lapok dacára nem idegen az a békés és vonzó irányzat, mely a derék magyar egyesület hazatérőit megrövidített. A levél így hangzik: „Igen tisztelt elnök ur! — A folyó évi szeptember 5-én kirándulással kapcsolatos közgyűlésre szóló külön meghívóért fogadja legszívesebben köszönetemet. A szíves meghívásnak a belölt ténnyre való tekintettel eleget nem tehetvén, engedje meg, hogy ez alkalomból egy pár megjegyzést tehessek. A magam részéről a mi Liebenbürgischer Karpathen Verein-ünknek hármast eljött abban látom, hogy területünk lakói előtt a lehető legnagyobb mértékben megnyissuk a természeti szépségekben gazdag erdélyi részt, hogy az idegen turista forgalmat Erdély felé irányítsuk, hogy végre mindnyájunkat átölölő fenséges természet élében a különböző nyelvű lakosság közt a barátságos és békés egyetértést előmozdítsuk. Tudván pedig azt, hogy a Méltóság bölcs vezetése alatt álló E. K. E. egyenlőket a cselekedet szolgálja, bátorítottam egyesületének ez irányú tevékenységét és eredményeit a mi területünkön is nyilván hirdetni és azokat a mennyiben brassói osztályunkban is előhozzák lehetőleg támogatni. Bizton remélve és kívánva, hogy az E. K. E. radna borboreki közgyűlése is ugyanilyen hazafias és mély hazaszeretettel kiindul irányban for müködni, vagyok stb. Brassó, aug. 28-án Rómer Gyula a Siebenbürgischer Karpathen Verein brassói osztályának elnöke.”

— **Villamos világítás Kolozsvárt.** A villamos erőnek világítási és ipari erőre való behozatalát sürgeti Kolozsvár polgársága. E tárgyban, mint olvasóink emlékeznek, még 1891-ben az akciózt az „Ellenzék” kezdemé-

hogy ha ő az öreg St. Rhadegund urral kelölög gorombázodik, reá tudja venni azt, hogy az ő leányának való házasságát tiltsa be a fiának.

Tehát a kerti mulatságot követő reggelen, a nélkül, hogy szándékáról a férjének egy szót szólott volna, kinek véleményét oly hirtelen megtanulta félni, Salternes udvar urnője megjelent a St. Domnevai Apátságban és ottan St. Rhadegund urral kívánt beszélni.

A cseléd válasza csudálkozásában elvette a lélegzetét. St. Rhadegund ur — mondá a legény — megparancsolta, hogy hozzá többé asszonyokat semmi féle szín vagy ürügy alatt nem szabad beereszteni.

Lady Konstancziának volt elég józan esze belátni, hogy egy ilyen természetű ellenség ellen keveset tud tenni, tehát nagyon mélyen elgondolkozva haza ment.

Gondolkozásának az eredménye az volt, hogy még azon a napon a fővárosba ment, hogy a sógorasszonyával békét kössön, Harrietnek megengedjen, a kelengye megrendelését velük esznozzolte, és miután ez megtörtént ugyan az nap este haza vitte magával a leányát.

Még ez sem volt minden. A következő vasárnap midőn a templomból kijöttek szobá illozt az öreg St. Rhadegund urral és olyan kedvesen hozta helyre az eddigi hibáját a hogy csak egy nagy Dáma tudja tenni, kérdezte a véleményét az ő akaratos gyermekük cselekedete felől, és egészbe véve oly kegyes volt, hogy az öreg ur azon véleményét fejezte ki a fiai előtt, hogy a nagy urak udvariasságát, midőn nekik udvariasnak tetszik lnni, semmi sem közölni meg, kivéve a kiméletlen udvariatlanságuk midőn valami nem tetszik ne kik.

És azt tette utánna — kár hogy másoknak nincsen annyi eszük, hogy a példáját

kövessék — a fiai tudták, hogy a „mások” alatt Hoad-Bleannét értette. Mert, dacára hogy az Eduárd anyja végre beleegyezett, hogy a fiát egy privát elme kórházba zárják, egy lépést sem tett azon férfival való kibékülésre ki a közönséget egy veszedelmes örlítettnek a jelentésétől megszabadította. És a Jimmel való szakítás miatt, Janka az anyja pártján látszott állani.

Pamela, kinek a Dick iránt való loyaltása kérdésen kívül volt, egyedül állott. Dick ismét beteg volt, e visszaesés az Alfréd felesége érdekében kifejtett túlerőltetésének a következménye volt.

Tehát, nem csak arra volt kárhoztatva, hogy Pamela-t ne lássa, de a testvérei folytonos csufolódásainak és bszantásainak is ki volt téve, a kik, a kis Bobbot kivéve mindnyájan dühösek voltak az egész Hoad-Bleann családra.

Tom annyira ment, hogy Bobbot megpróbálta vesztegetni, hogy Dicknek és Pamela-nak ne legyen levélhordozója.

De a kis fia hű maradt az idősebbik bátyjához és vigyorogva azt kérdezte Tomtól, ha vajjon Dicket olyan fából faragott fickónak tartja-e, a kivel olyan könnyen ellehessen bánni.

— Ha én nem vinném el a leveleit, azt gondolod, hogy ő nem kapna valakit, a ki azt szívesen megtegye? — kérde megvetéssel.

— Engedd, hogy keressen magának más levélhordót — mondá Tom indulatosan. — És ha annyira szereted őt ne légy segítségére a saját degradálásában!

De a kis Bob csak nevetett és a leveleket éppen olyan hűségesen vitte, mint azelőtt.

Jimnek az ellenzése a testvére viszonyával szembe, még ennél is sokkal erősebb és nyitabb volt.

Mihelyt Dick annyira erősödött, hogy az ő igazolt társalgását elutda viselni, Jim rögtön keserű szemrehányásokkal illette az „ellenséghez való átmenetelért” — és erősen hangsúlyozta azt a módot, a hogy a Pamela rokonai a Dick atyjával bántak.

— Dick, én azt mondom neked — mondá — hogy ahhoz a leányhoz való ragaszkodásod sokkal érzékenyebben bántotta az atyámat, mint a hogy te képzeld. Folytonosan töprenkedik felette. Te azt gondolhatod, hogy azon fenyegetése, hogy kitagad ha azt a leányt elveszed, nem jelent semmit, de ha azt gondolod borzasztó tévedésben vagy! — Ambar mindig te voltál a kedvence, vagy talán éppen azért, annyira haragszik rád, a hogy még soha sem láttam valakire haragudni.

Dick nevetett. — Hosszas ideig engedte Jimmet beszélni miután ő maga hajlandó volt hallgatni, mig ki nem hozták a türelméből.

— Jim, már elég volt — mondá végre. Nagyon sajnálom, hogy az atyám ezt a dolgot annyira a szívére veszi — sokkal inkább sajnálom mint a pénz elvesztését — én is ismerem őt és tudom, hogy komoly a szándéka — de azért nem hagyom el Pamela-t! Azt gondoltad, hogy azt fogom tenni?

— Nem gondoltam, — ösmerte be Jim. — De nem bölcsesség az öregünknek újjat huzni.

— Én ezt a leányt az első pillanattól kezdve midőn a szememet reá vetettem, jobban megszerettem mint azokat a kiket azelőtt láttam, jégvéc meg Dick konokul.

Soha sem találkoznám olyannal a kit nálánál jobban tudnék szeretni. Az ő szép fekete szemétől kezdve a makacs természetig semmi sincs azon a leányon a mit ne bálványoznék! Nős, ki vagy elégtve.

(Folyt. köv.)

vezte s érlelte odáig, hogy most már a dolg megoldása csak rövid idő kérdése. Olvassuk emlékeznek, hogy a tavasszal egy bizottság alakult Kolozsváron a villamos erő Kolozsvárra való behozatala tárgyában. Ez a bizottság előkészítette azt a munkálatait, mely az ügyet a megoldás terére viszi s a városi szűnődök beállítását hagyta a közönség körében érlelődni a kérdést. Most a polgárság köréből nagyobb számmal keresték fel a bizottság titkárait s kérték hogy a dolog gyakorlati megoldásának kezdeményező lépése megtéssenek. A titkár megismertette nekik az eddig tett intézkedéseket, utalt arra, hogy Kolozsvár közelében tetemes felhasználhatatlan vízi erő van a mi mint ólósó villamos erő Kolozsváron értékesíthető. Hogy pedig a villamos erő-átvitel nem pusztá el-áratást többé, arról szóló Fernezy (Szatmár m.) a saját szemével meggyőződött, hol a hánya kincstár egy szomszéd község 40 lóról átvázésesét felfogja, távirat sódronyozati vezetői kohó üzeméhez. A több kilométer uton mind össze 3 lóról megvennünk. Kolozsvármegyén kívül több száz lóról s villamos energiává átalakítható erővel rendelkezik Torda-Aranyos megye is az Aranyos folyóban. Ezt a nyáron vette fel Székelydán mérnök. A gyakorlat majd megmutatja, hogy tőke befektetés, mind világi mind hajtó erőre, mily ólósó állítható itt a villamos energia. A titkár aztán előterjesztette dr. Fabinyi Rudolfnak, a villamos biz. érdemes elnökének a polgárság kérését. A tudós tanár, a ki egész nyáron nem szünetelt meg munkálkodni az ügy előkészítésén, megígérte, hogy pár hét múlva, a mint bokros teendőin túl lesz, hozzá lát a kérdéshez.

— **Kerékpárosok versenypályája.** Pár nap múlva már készen lesz a sétaterén a kolozsvári kerékpárosok versenypályája. Most már csak a kátránnyal való beöntési munka van hátra, a mi mintegy 2—3 napot igényel s azontul átadják a területet a trainings céljaira. A versenypályára a f. hó 24. versenyek alkalmára nagy tribunt állítanak a néző közönség számára. A versenyre az ország minden részéből jönnek kerékpárosok. A pályakör hosszát a kerékpárosok szövetségének műszaki férfiai fogják felmérni és hivatalosan megállapítani. A versenyekre most folynak a jelentések. Mindegyikre nagyon érdekes látvány lesz a kerékpárosok küzdelme. Futni fognak 5—6—7 kgr. súlyú, puffasztott abroncsú gépekkel, melyek egy lábnyomra 4—6 méter távolyon hatolnak át. A versenyre jönnek több egyetemen intéző férfiak is. A szövetség titkárát intézője Bláthy Ottó főmérnök szintén itt lesz. A K. K. E. verseny bizottsága már megkezdte az előintézkedéseket a versenyre nézve, megalakította az intézők csoportjait, elkészített mindent, a mi a verseny sikerét előmozdithatja.

— **Uj utca Kolozsvárt.** Tegnap délután állapította meg végleg egy bizottság, mely a városi hatóság és az érdekelte birtokosokból állott, azon fő irányvonalat, a hol a főcsatorna vezetett ki. A kétvízűt, a pap-utczában vezetve a Magyar Mihály és a gróf Teleki-féle telkeken vitetik keresztül. E miatt a pap-utca régétől egy 15 méter széles utca fog nyitni a Magyar Mihály-féle telken.

— **A kolozsvári kerületi tornaversenyre** már nagyban folynak az előkészületek az ifjúság részéről is. Részt fog venni a versenyen az áll. tanítóképzőből 40, ev. ref. főtanulóból 34, az unitárius főtanulóból 30, a rom. kath. iskolából 50 növendék. A tornaversenyeken naponként d. u. 3—6-ig szorgalmasan folynak a gyakorlatok teljes odaadással és lelkesítéssel. A tömeges versenyeken, valamint az egyéni versenyeken is szép számmal állnak ki a porondra megilletni nemes ellenfelekkel. Az összes résztvevő növendékek mind egyenruhában lesznek. A versenyre az összgyakorlatokat valamint a verseny legérdekesebb pontjára a műrend. gyakorlatokra Albert Károly torna-tanár gyakorlatja szakszert értelemmel és teljes odaadással, nem kimélve sem időt sem fáradságot, hogy e derék gárdával dícsőséget szerezzon az illető tanítványoknak és városunknak.

— **A kerületi tornaverseny** elszállásoló, fogadó és ellátásról gondoskodó albizottságának tagjait a f. hó 8-án d. u. 5 órakor a rom. kath. főgimnázium igazgatóságának író-irohájában tartandó ülésre ez uton is tiszteltet meghívja az elnökség.

— **A tornaverseny** iránt minden körben nagy érdeklődés mutatkozik. A Fapiac-tér elterítését s a tribün felállítását a Fränkel meg fogja teljesíteni. A munkálatokat már legközelebb meg is kezdik. Helyekre való előkészületeket már most elfogadják a rendező bizottság tagjai. Pár nap múlva egyes eláruló helyeken is kaphatók lesznek. Ülhely az idő sorban 1 frt, a második sorban 80 kr, a harmadik sorban 60 kr. Állóhely 20 kr.

— **A vízvezeték** kiépítése alkalmából a közönség bárkihez fordul, nem kap feleletet arra nézve, hogy ha a csövek le lesznek rakva, annak kap tiszta és jó vizet a város? Anyagi hallottak, hogy a polgárság zsebére tetebe kutak ástak ok nélkül és ismét beföldtek. A költségek, megbizhatatlan és sokszor trágyságot szolgáló kintrendszer helyett miért nem mennek ki a vezetékkel a gránit havasokra? Ez lenne a leghelyesebb megoldása a vízvezeték kérdésének.

— **Színházi hírek.** E. Kovács Gyula, akit tragikusunk, hosszabb szabadságideje

után holnap lép fel először „Szapáry Péter, vagy Budavár ostroma” cz. drámában, melynek tárgya Szapárynak, a történelemből eléggé ismert nemes bosszúja Hamzabéggel szemben, s a melyben E. Kovács Gyulának kiváló szerepe van. Közreműködnek még a darabban: K. Gerő Lina, Hunyadi Margit, Horváth Paula, Szentgyörgyi, Göth, Klenovits, stb.

Vasárnap két előadás lesz. Délután „Hinkó, a hóhérlégény”, este „A kintornás család” kerül színpadra, még pedig ezuttal valóságos vizre épített malommal, a mely vízben alkalma lesz Samunak a közönség szemelattára produkálni a vízbeugrást és kimenekülést. Hétfőn kerül bemutatásra „Az új honpolgár” cz. eredeti énekes bohózat, mely a fővárosi budai szinkörnek ez idényben legsikerültebb cassa-darabja.

— **Ötven éves nyomdász.** A kolozsvári nyomdások holnap jubileumi ünnepélyt rendeznek. Szabó András nyomdásztársuknak félszázados jubileumát ülik meg. A becsületes munka apoteézisa ez az ünnepély. A 70 éves öregot tisztelettel veszi körül az ifjabb nemzedék és követendő példát állítja maga elé. Jó kedvvel fognak a munkába, látván, hogy igyekeztük elismerés koronázni. A midőn elagott társukat ünnepelik, saját magukat serkentik munkára. A holnap ünnepélyre miniatűr emlékkönyvet adott ki a nyomdász, a mely Szabó András életrajzát tartalmazza és Gelléri Miksa üdvözlő költeményt írt. A csinos emlékkönyv ezenfelül még az ünnepély műsorát és táncrendet tartalmazza. Ajánljuk a szép ünnepet a közönség figyelmébe.

— **Asztalosok szövete.** A kolozsvári asztalosok közül huszan szöveteztek egymással a hid-utczában egy nagyszabású asztalos-műhelyt és boltot rendeznek be. A szövetezők derék iparos polgártársainkat csak üdvözölni tudjuk nemes törekvéseikben s teljes sikert kívánunk nekik.

— **Felhívás.** Tisztelettel felkérem a Ferencz-József Tudomány Egyetem hallgatóit, hogy az Egyetemi Körbe minél nagyobb számmal beiratkozzanak. Tagdíj félre 1 frt 50 kr. Beiratkozni lehet a kör felügyelőjénél és Grätz Gusztáv, Jeney Kálmán, Kolozsvári Balint, Somló Bodog, Krenner N. tudor, Deák Sándor és Mihályi Jenő egyetemi hallgatóknál. Kolozsvár, 1894. szept. 6. Grätz Gusztáv az Egyetemi Kör szűnidei választmányának elnöke.

— **A Montbahe-Bokross-ügy.** Tavaly történt, hogy Karácsonyi Gyula, volt bonczihadi jegyző, a ki az akkor nagy port felvert Bokros-Montbach bűnpörben tanuképpen szerepelt, a budapesti törvényszék fogházába került. Karácsonyi ugyanis feljött a fővárosba és itt beállított Montbachné ügyvédjéhez, elmondva neki, hogy őt Bokross Elek felbérlette tanúnak, hogy hamis vallomást tegyen, két váltót kapott tőle. — A váltókat aztán az ügyvédnek tüstént meg is mutatta, — természetesen abban a reményben, — hogy doktor Gy. ö r f f y Gyula a Montbachné érdekében jó pénzen meg fogja tőle vásárolni. Csakhamar kitűnt azonban, hogy Karácsonyi koholt mesével zsarolni akar mert a felmutatott váltók is hamisak voltak. Mikor a turpissága kiderült, elfogták, de a vizsgálat befejezése után ideiglenesen szabadon bocsátották. A ravasz nőtárius megszökött s a bíróság soha sem találta, ha szükség volt rá. E miatt most újra börtönbe ültették. A bűnpörben egyébként már a vádhatározatot is meghozták, úgy hogy néhány hét múlva meg lesz a végtagyalás.

— **Telefon mizeriák.** Kolozsváron a telefon terjedését most az hátráltatja, hogy a központ nincs ellátva szerelvényekkel s az új előfizetőknek, a kik azért lépnek be, hogy a telefont mielőbb használatba is vegyék, jó ideig várni kell, míg az állomást felszerelik. Jó volna gondoskodni arról, hogy minden készletben legyen, hisz a magas használati díj dacára Kolozsvár közönsége oly nagy számban veszi igénybe a telefont, hogy e tekintetben a főváros után első helyen áll s az államnak tekintélyes tiszta jövedelmet biztosít, a minek a kapesán a közönség a figyelmet és gondoskodást méltán megkívánhatja.

— **A kolozsvári honvédegyetel** vasárnap d. u. 3 órakor nyugdíjazási, segélyezési eljáráseket elintézték és egyleti ügyek eligazítása tekintetéből választmányi gyűlést tart.

— **A tordai sikkasztások.** Több ízben írtunk már azokról a sikkasztásokról, a melyeket a bányahivatalnokok követtek el. A sikkasztók ellen való vizsgálatot befejezték; minthogy a sikkasztást a bűnös hivatalnokok egyetértve huzamos időn keresztül folytatták, az általuk okozott teljes kárt kideríteni nem lehetett. Csupán 111.760 kiló só sikkasztást lehetett határozottan megállapítani. A sikkasztó hivatalnokok ellen — mint tordai levelezőnk táviratozza — a sikkasztás és okirathamisítás miatt szigorú ítéletet hoztak: Krémmer György hivatali főnököt harmadik évi, Lörincz István mázsasztást két évi, Rátónyi Balázs pénztárnokot két évi fegyházbüntetésre — Pirk Alajos hivatalnokot pedig 6 hónapi börtönbüntetésre ítélték el. A

sikkasztásnak több kisebb részesére fogságbüntetéseket szabtak.

— **Köznevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Karpf Lajos nagyszombati főgimnáziumi rendes tanárt a verscezi főreáliskolához, Potényi István szabadkai főgimnáziumi helyettes tanárt a nagy-szebeni állami főgimnáziumhoz, Barabás Jenő pápai főgimnáziumi rendes tanárt a székelvudvarhelyi állami főreáliskolához rendes tanárrá, Molnár Józsefet a kolozsvári állami tanítóképzőhöz házi ipari és kézimunkatanítóvá, Gál Etelka tanítónőt a dícső-szentmártoni állami polgári leányiskolához segéd-tanítónővé, Magyar Ferencz okleveles tanítót és Zsitvay Laura okleveles tanítónőt a zalatnai állami elemi iskolához rendes tanítóvá, illetve rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Kossuth Ferencz** — mint egy budapesti ösmérősehez intézett magánleveléből értesülünk, október második felében tér vissza a magyar fővárosba s onnantul állandóan itt telepszik meg.

— **Kossuth Ferencz nagyszalontai választói joga.** Bihar megye központi választmánya ma veszi tárgyalás alá az 1895. évre összeállított képviselőválasztók névjegyzéké ellen beadott felekezéseket. Összesen 24 felebbezés fekszik a választmány előtt. De legérdekesebb tárgya lesz a mai ülésen Kossuth Ferencz választói jogának elbírálása a nagyszalontai választókerületre vonatkozólag, a mely ügyben tudvalevőleg Csorvássy István nagyszalontai ügyvéd felebbezést nyújtott be Bihar-vármegye központi választmányához.

— **Szent István emléke Székesfehérvárott.** Székesfehérvár, az első apostoli királynak Szent Istvánnak városra megünneplni hajlata az évezredes évfordulót, le akarja róni hódolatát és tiszteletét az első szent király iránt is. E végből megke-reste dr. Steiner Fülöpöt, Székesfehérvár főpásztorát, hogy az eszme méltó kifejezéséhez alkalmas módot keressen, s megfelelő eszközökről gondoskodjék. A főpásztor elhatározta, hogy szobrot emeltesz Szent Istvánnak s építeni fog egy Szent István bazilikát, mely méltó fénytel hirdesse a nemzetalkotó szent király örök érdemeit.

— **Fogarásban** E. K. E. osztály alakul vasárnap. Ez alkalomból kirándulás lesz a Podragul tóhoz, mely egyike a leggyönyörűbb természeti ritkaságoknak. Az előkészületeket Szádeczky Lajos dr. központi al-elnök végzi, ki pár nap óta Fogarásban van. Ma este utaznak a központból a kirándulásra Radnóti Dezső főtitkár és Péter Béla választmányi tag. A kirándulókhoz N.-Szebenben is csatlakozni fognak. A minden irányból jövők találkozása Alsó-Árpáson lesz szombaton reggel 7 óra 25 perczkor. Aki részt venni kíván, jelentkezzen az E. K. E. főtitkári hivatalában. Aától a kilitás a legfenségesebb, ellehet látni a fekete tengerig.

— **Lemondó államtitkár.** Budapesti jogász körökben hír szerint Erdélyi Sándor igazságügyminiszteri államtitkár az állását megvalni készült és visszatér a birói pályára. Ez elhatározás okát azt mondák, hogy Erdélyi nem jól érzi magát az egyéniségeknek nem egészen konvenáló politikai tisztségben, legkevésbé pedig a parlamentben. Elhatározása végrehajtását pedig most az is megkönnyíti, hogy a miniszteriumnak van immár másik politikai államtitkára is. Plósz Sándor személyében. Mint-hogy a kodifikáció munkáját ugyis Plósz vezeti, a helyzet” logikája. hűlőben is az, hogy a miniszterium javaslatait a parlamentben ugyancsak ő képviselje

— **Az Olt szabályozása.** A földmívelésügyi miniszterium kulturmérnöki osztálya — mint értesítünk — jelenleg az Olt folyó szabályozásának tervével foglalkozik. Az egész szabályozási terv kidolgozása a felterjesztési folyamathoz képestre volt bizva, a mely e feladatot már régebben teljesítette és a kidolgozott tervet a miniszteriumhoz felterjesztette. A földmívelésügyi miniszterium e tervet jóváhagyta s most még csak a részletes költségvetés megállapítása van hátra. Az egész szabályozási terv legfontosabb része az Olt folyó fogarasi-vöröstoronyi szakaszának rendezése és hajózhatóvá tétele. A terv szerint 352 méter magasságban fog a szabályozott meder a magyar határról Oláhországban átlépni s itt a vöröstoronyi hegysoros ki-bővítése is szükségesé válik. A szabályozás keresztülvitele új közlekedési utat terem meg Oláhország felé s a forgalomnak tekintélyes részét fogja a magyar királyi államvasutak vonalairól a Duna felé terelni.

— **Veszett ökor a pusztán.** Gyuláról írják: Füregi pusztán sajnálatos szerencsétlenség történt. Egy vészett eb a gulya közé tévedt s ott több tehenet s közöttük a rézgombos bikát is megmarta. Rettenetes volt a midőn bikán kitört a vészettesség. Böszülten rontott embernek, állatnak, a pusztá kutg-mének. Négy gulyást kegyetlenül összehar-pált. Ezeket sürgősen felszállították az uradalom Budapestre a Högyes-féle intézetbe. A vészett bikát egy patent lövés terítette le és tette ártalmatlanná.

— **Császár és történetíró.** Mint a „Nationalzeitung” jelenti Curcieis 80-ik születésnapja alkalmából Vilmos császár levelet intézett melyben a híres tudós születésnapját — vonatkozással a charlottenburgi mauzoleumban lévő sarkofág beszántására — nemzeti ünnepnek nevezi a jubilást Frigyes császár kipróbált tanácsosának és atyai barátjának mondja és az elsőosztályu koronarendet adományozza neki.

— **Meggyilkolt koczavadász.** Eszékéről írja tuósítónk: Az ottani rendör-

séghez jelentés érkezett, hogy a tenjoweri határ közelében, az eszéki vadász területen egy 40 évesnek látszó vadász holttestet bukkantak. A vadász arca az földnek fe-küdt, fején két, baltával ütött bét tátongett. Az esetet a legnagyobb homály fedi. Az eszéki vadásztársasághoz nem tartózh-atott az illető, hanem inkább, mint ruházata is sejteti, valami „koczavadász” volt. Sze-mélyazonossága az ideig nem volt megállapítható.

— **Irti olvasni nem tudó államtitkár.** A bürokrata észjárás páratlan reme-ke az a minősítés, a melylyel egy olasz község előjárója Bertolini pénzügyminiszteri másodállamtitkár, Montebelluna orsz. képviselőjét a ki e mellett dr. jur. és a közigazga-tási jog magántanára a római egyetemen, az irti s olvasni nem tudás címén törölte a választók jegyzékéből. Eljárásának azzal adta az okát a lelkiismeretes hivatalnok, hogy az illető választót new igazolta az előírt módon elemi iskolai bizonyítvánnyal vajjon megfelel-e az olasz választási törvény azon szakaszá-nak, a mely a választói jogot az irti s olvasni tudástól teszi függővé. A kérelhetetlen-nül kitörül államtitkár most attól a velencei népiskolától a hol az ábe-re tanították, be-szerzi minősítésének ama kétségbevonhatatlan bizonyítékát a melyet a szakaszaihoz mervén ragaszkodó tisztviselő szemében sem doktori oklevél sem magas hivatalbeli állása nem pótolhatott.

— **Vérengző parasztok.** Egy pé-tervári sürgöny iszonyatos vérengzésről ad hírt. Vejsenzkyban az országos vásár jávában folyt s a bucsu is, amellyel ez a város együtt jár. Ebből az alkalomból a cserkeszek és az orosz parasztság valami Csovo-en összetűztek. Az ellenséges hangulatról aztán olyan hal-talmas veredések nőttek ki magát, hogy az orosz parasztok öt cserkeszt agyonlőttek, maguk közül pedig negyvenen súlyosan meg-sebültek. A parasztok, féltelenségükben odáig mentek, hogy szétrombolták Ribeau-pierre báró gazdasági irodáját és számos há-zat. A megbontott rend helyreállítására két ezred katonaság vonult ki, amely aztán nagy nehezen meg is felelt küldetésének.

Szerkesztőségi üzenetek.

Hidutczainak. A közúti vasutal szem-ben ezután sokkal szigorubbán fogunk fel-lépni, mert úgy látszik eddigi felszólalásaink nem tették meg a kellő hatást az igazgató-ságnál. A rendőrség is hibás dologban, mert nagyfokú pénzbírságokkal bizonyára megrend-szabályoztatná a könnyelmű vonatvezetőket.

Gizikének. A csókról lapunk mai tár-czájában olvashat érdekes elmefutásokat. De azt hisszük, hogy nem lesz megelégedve a csóknak ilyen definiícióival.

Hadnagyok. M.-Vásárhely. Mária Te-rézia uralkodói bölcsességéről tesz tanúságot, hogy a hadseregnek, mint a háboruk legfonto-sabb tényezőjének, méltó megjutalmazására eszközöket keresett. E törekvésből száma-zott a Mária Terézia-rend megalapi-tásának eszméje. — A királynő egy magas, több rendbeli kitüntetéssel, — erkölcsi s anyagi előnyökkel összekötött tisztán katonai rendet akart alapítani, melynek elnyerésére a hadsereg minden tisztje törekedjék. A rend elnyeréséhez magas föltételeket kötött, de megnyitotta az utat minden tiszt számára s a rendhez oly rendkívüli előnyöket kap-csolt, hogy annak elnyerése minden tiszt leg-bőbb vágyát képezheti.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirataival.)

Békekongresszus.

Budapest, szept. 7.
A hágai békekongresszus elhatározta, hogy legközelebbi ülését Budapesten fogja megtartani 1896-ban.

Apa a fiu ellen.

Budapest, szept. 7.
Nagyhalmágyi nagybirtokos, magyar ná-bob, kinek Bécsben 14 háza van, feljelen-tést tett a budapesti törvényszéknek 30 éves fia ellen váltóhamisítás miatt. Fia Buda-pestre szökött egy műlóvarnyóval.
A hamis váltó 30,000 frt-ról szől.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1894. szombaton, szept. 8-án.

E. Kovács Gyula vendégfellépével:

SZAPÁRI PÉTER

vagy

BUDAVÁR OSTROMA.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

Kötelességgem értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Zsigmond Ferencznek az „Ellenzék” szeptember 3. számában megjelent nyilttéri cikké minden egyes pontja ha-zugság. Ezután esetleg megjelenő bármí-

nemű nyilatkozatára, mint lovagiatlan, gyáva emberére, ki nyíltan állítja, hogy meg lett sértve, de elégtételt semmi uton, s még köz-leménye megjelentéig bírólág sem veti ma-gának, reflektálni nem fogok. Megjelent ezikke megmentett engem, hogy kommentár írjak jelleméhez. Ha az ügy valakit bővebben ér-dekel, szívesen rendelkezésére bocsátom a se-gédeim által, kiknek neveit csak is felsőbb katonai hatóság engedelmével tehetem közzé, nekem kiállított jegyzőkönyvet.

Abrudbányán 1894. szept. 5-én.

Ürmösy Károly.

Előzetes üzleti jelentés!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tu-domására hozni, miszerint az eddigi **Gámentzy M. és Fogel** társas cégéből kilépve, a helyi piacon legközelebről (bécsi és berlini bevásá-rási utamról való visszatérésem után) egy

női divat, női és férfi fehérnemű üzletet nyitok s azt saját nevemen:

FOGEL ANTAL

törvényszékileg bejegyzett cég alatt fo-gom vezetni.

Midőn a n. é. közönség a társas cég irá-nyában tanúsított eddigi szíves pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem azt a becses meg-rendeléseit részemre is föntartani.

Kiváló tisztelettel

FÓGEL ANTAL.

Leendő üzlethelyiség: Kolozsvárt, főter 12. sz. (volt Fröhlich-ház, jelenleg Schuster Emil-féle helyiség.) (2—2)

Keresztesy Pál és Fia Kolozsvárt ajánl-ják az iskola idény kezdetével, egy a tisztelt szülők, mint a tanuló ifjúságoknak legnagyobb **Papir, író-rajz és festőszertártaukat**, hol minden e szakmába vágó cikkék a leg-olcsóbban beszerezhetők.

3—3.

Boscovitzy A. Kolozsvárt,

Ausztria-Magyarország leprégibb szak-látsze-rése, feltűnő leszállított árjegyzék mellett

ajánl

- 1 darab színházi látszóvet, eddig 8 frt, most csak 4 frt.
- 1 „ kettős távesővet, színház és tábor számára, eddig 20 frt, most 10 frt.
- 1 „ kitűnő távesővet, ezeltől 12 frt, most csak 7 frt.
- 1 „ arany szemüveget szelfoglalatt nélkül eddig 7 frt, most 5 frt.
- 1 „ fém- uti légröröt, eddig 8 frt, most csak 5 frt.
- 1 „ czvikkert, szemüveget vagy lorgnont, eddig 3 frt, most 1 frt 60 kr.
- 1 „ közönséges szemüveg, eddig 1 frt, most 60 kr.

Különféle heymérot 25 krtól feljebb.

Javitások és becsérelések pontosan eszközöltetnek.

Továbbá készletben vannak legfinomabb

diszárak, ék- és drága művek, valódi strucc-töl-legyek, angol kék és ollók, selyem és gya-pot esőernyők, legfinomabb illatszerek, bőrárak stb. stb. mint leszállított áron.

Mély tisztelettel,

BOSCOVITZ A. látszerész.

Kolozsvárt, hidutca, 4 szám.

Figyelemztetés. Látszerész-cziklek állí-tólag tölem kiküldött hálalók Deesen, Sza-mosujvart, Szászrégenben, nem hitelt érdemlők.

2—10

uj egyetemes kötvény képezi a legnagyobb

haladást a biztosítási téren.

Az új kötvény nem tartalmaz semmi

féle megszorítást a biztosított foglalkozását

vagy utazását illetőleg.

Egy évi fennállás után a kötvény biztosít

öngyilkosság és párbaj

ellen is.

Egy évi fennállás után a kötvény megtá-madhatlanná válik.

A megtámadhatatlanság így szól:

ha a kötvény egy évig érvényben volt, a társaság a biztosított összeg kifizetését semmiféle okból meg nem tagadhatja.

A kötvény ily képen megszorítás nél-küli utalvány a biztosított összegre.

A New-York feltételei a legliberalisabb mind azokat a világ egyetlen egy biztosító társaság sem nyújtja.

A New-York a világ összes kölcsönös-ségen alapuló biztosító társaságai közt a leg-nagyobb felesleggel rendelkezik, mely

87 millió frankra

emelkedik, biztosítéki alapja **713 millió.**

A New-York Európában 23 éves tevé-kenysége alatt több mint 32 milliót kifizetett halálesetekért, a nélkül, hogy egyetlen egy esetben a legesekélyebb nehézséget emelte volna a kifizetésnél.

58 32—*

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H i r d e t é s e k.

Hirdetmény.

Alólírott Érdekeltség ezennel közhirrre teszi, mikép a VII-ik ker. m. kir. Kulturmérnökség tervei szerint a Komlódpatak mező-kapus-iklandi részét lecsapoltatja és az ezen munkánál felmerülő ca. 30—35,000 köbméternyi földkihányási munkát, mely mintegy 5000 méter területen lesz eszközözlendő: vállalati uton készített el. A lecsapolandó terület nádas és nedves rétekből áll. A munkálatok műszaki vezetése a mi költségünkön a kir. Kulturmérnökség közege által fog eszközöztetni.

Mindazon óvadékképes vállalkozók, kik ezen munkálatot elvállalni akarják, **folyó évi szeptember hó 9-ig** személyesen vagy postán küldve nyújtsák be köbmétereiben kifejezendő árajánlatukat alólírott urnál, a hol esetleg mindennemű közelebbi felvilágosítást is nyerhetnek a feltételekre nézve.

Mező-Kapus, 1894. évi szeptember hó 1-én.

A Komlódpatak mező-kapus-iklandi részét lecsapoló
Érdekeltség Végrehajtó bizottsága nevében:

Posta: **Mező-Kapus.**
Távirat: **Radnóth.**

Sebestyén Arthur,
é. ügyvezető.

749. [3—3]

Árverési hirdetmény.

A „Kolozsvári áruraktár részvénytársaság“ részéről közhirrre tetetik, hogy Reisz József gyula-fehérvári lakos által a nevezett részvénytársaság áruraktárába betárolt 241,706 kg. vasgálicz a kereskedelmi törvény 306. §-a alapján, a legtöbbet ígérőnek, készpénz fizetés mellett, akár egészben, akár részletekben, az áruraktár helyiségeiben **f. évi szeptember hó 13-án d. u. 3 órakor** kir. közigazgató közbejvetelével megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Kolozsavartt, 1894. évi szeptember hó 4.

A „Kolozsvári áruraktár
részvénytársaság.“

752. (2—3)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,
Kolozsavartt, Jókai-utca (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses
figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jószág és az árak tekintetében a külföldi gyárt-
mányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiaditáson
érdem eredméllel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári
országos kiállításán
1879. évi díjnyeréssel
lett kitüntetve.

A Szolnok-Doboka megyei
gazdasági egyetemen,
állat és iparkiaditáson
1887. évi díjnyeréssel
lett kitüntetve.

A budapesti ország-
os kiállításán 1885.
nagy díjnyeréssel
lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cik-
kekből a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását avagy
újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá:
parket-fénykeféket, festő- (Steinpencklik), meszelő- és ken-
dertisztító-, fedőfestő ecseteket,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,
ruha-, haj- és bársonykeféket, mindezeket felelősség
mellett, tiszta sertéből. 15 (51—)

Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Egyévi önkéntesek figyelmébe!

A cs. és kir. 5-ik gyalogezred részére a **tiszti egyen-
ruhák** készítésével alólírott bizott meg.

Az egyenruházatot az **egyéves önkéntes urak** részére is elké-
szítem, a **legszigorubb szabályoknak megfelelőleg**, finom kelméből,
jutányos árért.

Készítek egyenruhákat minden fegyvernemhez
tartozó tiszti urak és önkéntes urak részére.

Katonatiszti egyenruházati üzletem 24 év óta a leg-
jobb hírnévnek örvend.

Tisztelettel:

755. (1—3)

SEBESTA J.,

egyenruha szállító,

Kolozsavartt, Hid-utca 2. sz., Dr. Hintz-háznál.

POSZLER és TÁRSA

kézmű- és rövidáru nagykereskedők

Kolozsavartt, Belhid-utca, Hungária-szálloda alatt.

Egybekötve nagybani eladással,

csak egész végekben és csomagokban eredeti
gyári árakban.

Ismét eladók kedvezményben részesülnek.

Külön osztály	Szabott árak	Kicsinybani eladás
Valeria Parket 24 krtól	Téli nagykendő 1-60	Eső ernyő . . . 90
Stefania Flanel 25	Téli kisebb kendő 20	Uri ingek . . . 1-10
Pique Parket 27	Téli hársz kendő 60	Alsó ingek . . . 50
Szór kelme 34	Selyem kendő . 75	Gallérok . . . 15
Fekete Ternó 58	Asztal terítők . 80	Nyakkendők . 10
Szöttes, Zephir, Oxford 23	Ágyterítők . . 1-20	Harisnyák . . . 8
Chiffon vászon . . 20	Abroz és Szervéta 1-60	Keztyűk . . . 20
Gyapot vászon . . 18	Jutta függöny 1-40	Muffok . . . 90
Riesen vászon . . 18	Csipeke függöny . 16	Csipekék . . . 2
Lepedő vászon . . 44	Futó szőnyeg . 18	Szallagok . . . 1-80
Voál, Creton . . 22	Nagy Sofa szőnyeg 2-40	Olajos paplan . 1-80
Pokróczok . . . 1-10	Zsebkendők . . 6	Tengerifü matrác 3—

és minden gondolható áruk

nagyban és kicsinybani eladása

készpénz fizetés mellett!

754. (1—20)

Tisztán kölcsönös. — Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak
javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
pénzügyi intézet a világon.

Biztosítási alapja

907 millió

frank.

„THE MUTUAL“
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.
Biztosít
emberéletet
legkülönbözőbb és leg-
előnyösebb
módozatok szerint.
Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágo-
sítással szolgál az
Erdélyrészi aligazgatóság,
Kolozsavartt, Bel- és Külközép-utca szegletház.

715. (9—)

Kiadó a Belhid-utczában
október 1-sejétől

3 szoba, istálló és kocsi-szin.

Értekezhetni:

Tihanyi Adolf

fűszer- és csemege-üzletében,

Kolozsavartt, Belhid-utczában.

756. (1—1)

ASZTALI- és CSEMEGE-BOROK.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek kitűnő minő-
ségű **fehér és vörös**

ASZTALI BOROKAT

literenként, üveg nélkül 34, 36, 40 stb. áron.

(vidékre, a fogyasztási adónak megfelelően 6 és fél kral
olcsóbban), továbbá

finom csemege-borokat,

cognacot és mindennemű és legfinomabb minőségű **likő-
röket** a legjutányosabb árban.

Elárutási helyek: Belközép-utca 21. sz. (Korbuly-féle ház)

Széchenyi-tér 2. sz. (Szék-palota), Belmonostor-utca 12. sz. (Kis
Sándor-féle ház) és Ktlközép-utca 58. sz. (Dombrowsky Lajos-féle ház)

Tisztelettel:

521. (10—26)

KÁHÁN NÁTÁN SAMU,

regále bérlő.

A SZÉKELYFÖLDI ÁSVÁNYVIZEK PÁRATLANIAI

„RÉPÁTI“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuvíz,
mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg káli-
szénsav tartalma és kellemes íze folytán, ritkítja páráját a kontinens.

Első rangu gyógyital

emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbajokban, gyul-
dásos hólyag- és közhvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgő borvizi

Mint a belserveszet betegségei ellen legkellemesebb és leghe-
tősebb a egyszersmind legolcsóbb gyógyító szert, úgy is mint pá-
ratlan élvezeti italt a „répáti“ ásványvizet minden egészséges és
fogulatlan ivónak rendes használatára lelkiismerettel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható **Kolozsavartt** főraktáron.

Segesváry és Társai uraknál,

az ásványviz-kereskedésekben és minden je-
sebb vendéglőben.

Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:

667. (20—)

GYÖRGY JÓZSEF,

[Háromszékmegye.] Bodokon. [Háromszékmegye.]

Bel- és külföldi posztó- és gyapju szövet!

Van szerencsém a helyi és vidéki nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az **őszi és téli időnyre**
a bevásárlási utamból hazatértem, dusan berendezett gyári raktáromban

a legfinomabb és legizlésebb bel- és külföldi posztó és gyapjuszövetek

a legszolidabb árakért kaphatók.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

tisztelettel:

Reikovits H.

(Belmagyar-utca 7. szám alatt.)

753. (1—10)

**Kivánatra — mivel több helyi legjobb szabókkal rendelkezem — ruhák elkészí-
tését is elvállalom.**

Pontos és szolid kiszolgáltatás!

Dús választék!

Gyári nagy raktár!